

**TABİİ AFET NEDENİYLE MEYDANA GELEN HASAR VE
TAHRİBATA İLİŞKİN HİZMETLERİN YÜRÜTÜLMESİNE
DAİR KANUN**

Kanun Numarası : 4123
Kabul Tarihi : 23/7/1995
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 25/7/1995 Sayı : 22354
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 34

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, tabii afete maruz kalan yörelerde normal hayatın devamını sağlayacak hizmetlerin yürütülmesi, hasar ve tahribatın giderilmesi ile 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanuna göre kurulmuş fonlardan yapılacak yardıma ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Madde 2 – Onarımı mümkün görülen ve birden fazla bağımsız bölümü olan hasarlı yapılarda, 7269 sayılı Kanun hükümlerine göre, onarım yardımından yararlanmak için kat malikleri sayı ve arsa payı çoğunluğu ile borçlanma sözleşmelerini yapmaları halinde, borçlanma sözleşmesi yapmayan veya bu imkana sahip olmayan diğer kat maliklerinin herhangi bir karar almaya gerek kalmadan Kat Mülkiyeti Kanunu gereğince yapının ortak yerlerinde yapılacak onarım giderlerine arsa payları oranında iştirakini sağlattırmaya, bunlardan tahsilat yapmaya ve yaptırmaya, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir. 7269 sayılı Kanun ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanununa dayanılarak kredi verilen inşaatı tamamlanmış veya devam etmekte olan konutlardan hasar görenlerin Toplu Konut İdaresine veya bankalara olan borçlarının ertelenmesi veya silinmesine Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹

Madde 3 – (...) ² Yiyecek, içecek, giyecek, tabii yardım, çadır ve diğer her türlü taşınır mallar (...) ³ Kızılay'a aktarılır. Bu amaçla toplanan yardımlar derhal tabii afet bölgelerine intikal ettirilir ve tabii afet bölgeleri dışında kullanılamaz.

¹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

² 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanun 16 ncı maddesi ile bu maddede yer alan; "bağış ve yardımlardan, her ne ad altında toplanırsa toplansın nakdi olanlar Afetler Fonuna;" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

³ 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanun 16 ncı maddesi ile bu maddede yer alan; "ise" ibaresi, madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 4 – Bu Kanun kapsamına giren yörelerde tabii afet nedeniyle hayatını kaybeden yurttaşların birinci derecedeki yakınlarına ve engelli hâle gelenlere Gelir Vergisi Kanununun engellilik indirimine ilişkin 31 inci maddesinde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde Cumhurbaşkanınca belirlenecek miktarda yardım yapılabilir. Ödemeler Cumhurbaşkanlığınca uygun görülecek fonlardan yapılır.⁴⁵

Madde 5 – Bu Kanun kapsamına giren yörelerde fiilen oturdukları konutları veya fiilen kullandıkları işyerleri tabii afet nedeniyle hasar görenlere 7269 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak hasar tespitlerine göre, yapılacak yardımın miktar, usul ve esasları Cumhurbaşkanınca belirlenir. Ödemeler zarar görenlerin malik veya kiracı durumunda olup olmadıklarına bakılmaksızın hak sahipliği dışında karşılıksız olarak Cumhurbaşkanlığınca uygun görülecek fonlardan yapılır.⁶

Madde 6⁷ – Bu Kanun kapsamına giren yöre belediyelerinin tabii afet nedeniyle toplayamadığı Emlak Vergisi dahil, diğer vergi, resim ve harçlar, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan fonlardan karşılanabilir.

Birinci fıkraya göre hangi fondan ne miktarda ödeme yapılacağı Cumhurbaşkanınca kararlaştırılır.

(Değişik: 29/5/2003-4864/5 md.) Tabii afete maruz kalan yörelerdeki belediyeler ile özel idarelere, maruz kaldıkları hasar ve tahribatları gidermek amacıyla, 7269 sayılı Kanunun 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesi çerçevesinde özel hesaplarda toplanan kaynaklardan yardım yapılabilir. Bu yardımların miktarı, hasar ve tahribat oranları dikkate alınarak Maliye Bakanının uygun görüşü üzerine, Bayındırlık ve İskân Bakanınca tespit edilir.⁸

(Ek: 16/11/1995-4133/1 md.) Bu Kanun kapsamına giren belediyelerin İller Bankasına olan yatırım borçları Cumhurbaşkanınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ertelenir veya terkin edilir. Bu belediyelerin İller Bankası yıllık yatırım programında bulunmayan yatırımları Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine yıllık yatırım programına derhal

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” ve “Başbakanlıkça” ibaresi “Cumhurbaşkanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

⁵ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu maddede yer alan “sakat kalanlara” ve “sakatlık” ibareleri sırasıyla “engelli hâle gelenlere” ve “engellilik” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle; bu maddede yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” ve “Başbakanlıkça” ibaresi “Cumhurbaşkanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle; bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” ve dördüncü fıkrasında yer alan “, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸ 31/12/2008 tarihli ve 27097 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 27/12/2008 tarihli ve 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Bütçe Kanununun 29 uncu maddesiyle bu fıkra ya göre, 30/9/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin başvurulardan Maliye Bakanlığınca uygun görüş verilmemiş olanlar hakkında herhangi bir işlem yapılmayacağı hüküm altına alınmış olup, daha sonra bu hüküm Anayasa Mahkemesi’nin 1/4/2010 tarihli ve E.: 2009/10, K.: 2010/56 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

alınır. Bu fıkra hükümlerinin yürütülmesi için gereken ödenekler Maliye Bakanlığınca İller Bankasına bir ay içinde aktarılır.

Madde 7 – (20/6/1977 tarih ve 2090 sayılı Kanuna Ek Madde eklenmesiyle ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Madde 8 – (Değişik: 16/11/1995-4133/2 md.)

Bu Kanun kapsamına giren yörelerde faaliyette bulunan esnaf ve sanatkarlar, serbest meslek mensupları ile sanayici ve ticaret erbabına T. Halk Bankasınca, çiftçilere T.C. Ziraat Bankasınca; Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilecek oran ve belirlenecek esas ve usullere göre kredi verilir. Bu kredilerin kullandırılmasından dolayı doğacak zararlar Hazinece karşılanır.⁹

Madde 9 – (Değişik birinci fıkra: 29/5/2003-4864/6 md.) Tabii afet nedeniyle ödenen veya ödenecek sigorta tazminatları, Devletçe ödenen yardımlardan düşülmez.

Bu Kanunda yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili sürelerin tespitine Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹⁰

Ek Madde 1 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Tabii afet nedeniyle hasar gören:

- a) İskan ruhsatı alınmış binalara ait afet tarihinden önce resmi şekilde düzenlenmiş satış vaadi senedine veya noterlikçe düzenlenmiş satış senedine sahip olanlara,
- b) Fiilen oturulmasına rağmen iskan ruhsatı alınmamış konut sahipleri ile konut kooperatiflerinin üyelerine yalnız bir kooperatif ve tek bir üyelik için,
- c) Ahır ve samanlık sahiplerine,
- d) İşyeri sahiplerine,

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda belirtilen borçlanma ve kredilendirme usulleri çerçevesinde hak sahipliği tanınır.

Ek Madde 2 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Bu Kanun kapsamında, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna göre tespit edilmiş olan hak sahipliğine başvuru süresinin uzatılması hususunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

⁹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle; bu maddede yer alan "Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanı tarafından" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle; bu fıkra da yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 3 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Tabii afete maruz bölgelerde yapılacak işlerle ilgili olarak tomruk, kereste, demir ve çimento gibi yapı malzemesi tahsisleri, ilgili Bakanlığın talebi üzerine kurumlarca öncelik ve ivedilikle sağlanır.

Ek Madde 4 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Tabii afete maruz bölgelerde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca bu bölgede çalışan her statüdeki personele ek gösterge dahil en yüksek Devlet Memuru aylığının brüt tutarının % 50 sini geçmemek kaydı ile tazminat, aylık ve ücretleri ile birlikte ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Fazla çalışmanın ve tazminatın uygulama sürelerinin, hangi yörelerdeki hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹¹

Ek Madde 5 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Tabii afete maruz kalan bölgelerde ticaretle iştigal eden kiracı konumundaki işletmecilere Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Vakıfları aracılığıyla proje üzerinden iş yeri edindirme yardımı yapılabilir.

Ek Madde 6 – (Ek: 16/11/1995-4133/3 md.)

Bayındırlık ve İskan Bakanlığına, afetlerin önlenmesi ve zararların azaltılması amacıyla, hibe olarak yurt dışından gönderilen her türlü malzeme ve teknik ekipmanlar ile geçici veya daimi olarak ithal edilecek malzeme ve teknik ekipmanlar, Gümrük mevzuatında belirlenen sürelerle bağlı olmadığı gibi, ithalde alınan her türlü fonlar ile vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Geçici Madde 1 – (Ek: 29/5/2003-4864/7 md.)

27.1.2003 tarihinde Tunceli-Pülümür ve çevresinde, 10.4.2003 tarihinde İzmir-Urla, Seferihisar ve çevresinde ve 1.5.2003 tarihinde Bingöl ve çevresinde meydana gelen depremler sonucunda Bayındırlık ve İskân Bakanlığı fen heyetleri tarafından belediye sınırları ile mücavir alanlarında belirlenen ağır hasarlı veya yıkık konut sahibi afetzedelere veya afetzedelerin kuracakları kooperatiflere, kendi arsaları veya tespit edilecek arsalar üzerinde yapılacak konutlar için Toplu Konut İdaresi Başkanlığı aracılığı ile kredi verilebilir. Bu alanlarda Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından afetzedeler için konut, her türlü alt yapı ve sosyal donatılar ile ağır hasarlı veya yıkık işyeri sahibi afetzedelere toplu işyeri yapılabilir

¹¹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 121 inci maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

veya yaptırılabilir. Orta hasarlı olduğu belirlenen konut veya işyeri sahibi afetzedelere ise, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından güçlendirme projesi ve onarım işleri için kredi verilebilir. Söz konusu kredilerin kullanılması, geri dönüşü ve yapılacak konut ve işyerlerinin afetzedelere tahsisine ilişkin usul ve esaslar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yukarıdaki fıkranın uygulanması için gerekli malî kaynak; Bütçeden aktarılabilecek ödenekler, 7269 sayılı Kanunun 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde toplanan nakdî bağış ve yardımlar ile yurt dışından sağlanan her türlü dış kredi ve hibelerden sağlanır.

Afetzedeler için konut yapımına yönelik aynî bağışlar, yardımlar ve yurt dışından sağlanan her türlü dış kredi ve hibeler ile ilgili iş ve işlemler Bayındırlık ve İskân Bakanlığının koordinasyonunda Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca yürütölür ve sonuçlandırılır.

Afetzedelere konut ve işyeri yapımı amacıyla tespit edilen alanlarda arsa ve arazi temininde 15.5.1959 tarihli ve 7269 sayılı Kanunun 21, ek 9 ve ek 10 uncu maddelerindeki hükümler uygulanır. Bu şekilde temin ve tahsis edilen arsa ve araziler Toplu Konut İdaresi Başkanlığına bedelsiz olarak devredilmiş sayılır. Bu araziler üzerinde imar mevzuatındaki kısıtlamalara bağlı kalmaksızın harita, her türlü imar ve parselasyon planları Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yapılır veya yaptırılır ve onanır.

Bu madde uyarınca temin edilecek arsa ve araziler ile yeniden inşa edilecek veya onarılabilecek alt ve üst yapılarla ilgili; harita, imar ve parselasyon planları, ifraz, tevhit, tescil, ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, verilecek beyanname, taahhütname ve sözleşmeler ile tapu ve kadastro müdürlükleri dahil tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak işlemler her türlü vergi, resim, harç, fon, pay ve ücretten muaftır.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek işler, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılır.

Madde 10 – Bu Kanun 1.1.1995 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 11 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**4123 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	4123 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4133	6, 8, Ek Madde 1, Ek Madde 2, Ek Madde 3, Ek Madde 4, Ek Madde 5, Ek Madde 6	1/1/1995 tarihinden geçerli olmak üzere yayım tarihi olan 19/11/1995
4864	6, 9, Geçici Madde 1	1/1/2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayım tarihi olan 6/6/2003
6462	4	3/5/2013
KHK/700	2, 4, 5, 6, 8, 9, Ek 4	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)